

Liite Satakunnan maakuntahallitus 21.10.2019

Satakunnan maakuntasuunnitelmatyön 2050 osallisuus- ja arviointisuunnitelma 16.10.2019 (LUONNOS)

TV

1. Taustaa, maakuntasuunnitelman yleinen kehys

Maakuntasuunnitelma on maakunnan pitkän aikavälin visio ja strategia. Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltava kehitys ja kehittämisen keskeiset suuntaviivat. Aluekehityslainsäädännön (7/2014) sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999 mukaan maakunnan liiton tulee ottaa maakuntasuunnitelma huomioon maakuntaohjelman ja maakuntakaavan laadinnassa. Maakuntasuunnitelman tavoitteet täsmentyvät maakuntaohjelmassa ja maakuntakaavassa.

Satakuntaliitto 1.10.2019

Satakunnan *voimassa olevan maakuntasuunnitelma* on nimeltään *Satakunnan tulevaisuuskesikirja 2035*. Tulevaisuuskesikirja valmisteltu vuosina 2011-2012 ja hyväksytty Satakunnan maakuntavaltuustossa 12.3.2012. Satakunnan tulevaisuuskesikirjan 2035 teemat Kannustava yhteisöllisyys, Puhdasta elinvoimaa sekä Ihmislähtöisiä ratkaisuja on otettu huomioon mm. Satakunnan maakuntaohjelmissa 2014-17, 2018-21 sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavoissa 1 ja 2.

Maakuntasuunnitelmatyön pohjana käytetään Satakunnan tilannekuvaa ja osaamisprofiilia. Maakuntasuunnitelma kytkeytyy moniin jo olemassa oleviin strategioihin, suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä niiden päivitysprosesseihin, joilla on merkitystä maakuntasuunnitelman laadinnan kannalta. Huomioon otettavia strategioita, suunnitelmia ja ohjelmia ovat Satakunnassa mm:

- Satakunnan maakuntaohjelma 2018-2021
- Satakunnan maakuntakaava sekä vaihemaakuntakaavat 1 ja 2
- Satakunnan Älykkään erikoistumisen strategia

- EU:n uuden ohjelmakauden 2021-2027 suunnittelu
- Satakuntaliiton sektorikohtaiset kasvuohjelmat (mm. bio- ja kiertotalous, teollisuus, matkailu)
- Satakunnan kulttuuristrategia
- Satakunnan kulttuuriympäristöohjelma
- Alueellinen hyvinvointikertomus
- Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma
- Läntisen Suomen liikennestrategia
- Alueellinen metsäohjelma
- Vesienhoito- ja suojeleohjelmat
- Satakunnan sekä Lounais-Suomen ilmasto- ja energia- sekä ympäristöohjelmat
- Kansalliset ohjelmat, esim. ilmastostrategia, aluekehittämisen tavoitepäättös, hallitusohjelma, uudistuva aluekehityslainsäädäntö sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.
- Tekeillä olevat:
 - Satakunnan merialuesuunnitteluprosessi
 - Tuleva maakuntaohjelma 2021-prosessi

2. Satakunnan maakuntasuunnitelma 2050 - suunnitteluprosessin tavoitteet

Maakuntasuunnitelman laatimisprosessin tavoitteena on:

1. Tarkastella Satakunnan tulevaisuutta sekä tunnistaa siihen vaikuttavia keskeisiä muutossaasteita ja -ilmiöitä sekä kehittämisvaihtoehtoja ja -teemoja
2. Aikaansaada maakunnan kehitykseen vaikuttavien toimijoiden kesken pitkän aikavälin yhteensovitettu, maakunnan kehittämisen tahtotila.
3. Hyödyntää valmistelussa jo olemassa olevia tulevaisuustarkasteluja sekä laatia uusia skenaariotarkasteluja
4. Luoda skenaariotarkastelujen pohjalta Satakunnalle varautumissuunnitelmia sekä kehittämislinjauksia maakuntasuunnitelmaan
5. Osallistaa Satakunnan kehittämisen kannalta keskeiset sidosryhmät sekä asukkaat mukaan maakuntasuunnitelman suunnitteluun
6. Uudistaa satakuntalaisten kehittäjien ja toimijoiden tulevaisuusorientoitunutta suunnittelunäkemyttä sekä vahvistaa toimijoiden vuorovaikutusta.

3. Maakuntasuunnitelmatyön organisointi

Maakuntasuunnitelman laadintaprosessia johtaa/ohjaa Satakunnan maakuntahallitus. Maakuntahallitus on päättänyt käynnistää maakuntaohjelman valmistelutyön 3.6.2019. Maakuntahallitus käsittelee maakuntasuunnitelman osallisuus- ja arviointisuunnitelman kokouksessaan lokakuussa 2019 (21.10.2019). Maakuntasuunnitelman osallisuus- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) voidaan muokata ja täydentää suunnitteluprosessin aikana.

Satakuntaliiton aluekehityksen toimiala vastaa maakuntasuunnitelman valmistelusta. Valmistelua johtaa Satakuntaliiton aluekehitysjohdaja. Maakuntasuunnitelmatyön operatiivisesta koordinoinnista vastaa aluekehityksen toimiala.

Maakuntahallitus käsittelee maakuntasuunnitelmaluonnoksia kokouksissaan myös valmistelun aikana. Tavoitteena on, että Satakunnan maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntasuunnitelman keväällä 2021.

Suunnitelmatyön ydinryhmän Satakuntaliitossa muodostavat:

- Katja Laitinen pj.
- Susanna Roslöf
- Anne Savola
- Anne Nummela
- Esa Perttula
- Krista Tupala
- Saku Vähäsantanen
- Marika Luoma
- Sanna Oksa
- Maakuntasuunnitelmatyön koordinaattorina Satakuntaliitossa toimii nimetty aluekehityksen asiantuntija.
- (Syksyllä 2019 koordinaattorina toimii erityisasiantuntijana Timo Vesiluoma).
- Satakuntaliiton ydinryhmän kokouksiin voivat osallistua myös skenaariotyöhön valittavan asiantuntijatahon edustajat.

Maakuntahallituksen lisäksi maakuntasuunnitelmatyön poliittiseen ohjaukseen on suunniteltu maakunnan poliittista edustajista koostuvaa, maakuntasuunnitelmatoimikuntaa, jonka maakuntahallitus valitsee. Alustavasti toimikuntaan on ajateltu viittä varsinaista ja viittä henkilökohtaista varajäsentä.

Maakuntasuunnitelman laatimisprosessiin kytketään mahdollisuuksien mukaan seuraavat Satakuntaa koskevat työryhmät ja sidosryhmät, esim.

- Satakuntaliiton olemassa olevat osallisuusryhmät (TKI-, kulttuuri- ja tulevaisuusfoorumit)
- Alue-ennakoinnin johtoryhmä
- 2. asteen ammatillisen koulutuksen neuvottelukunta
- Aluesuunnittelun yhteistyöryhmä
- Kulttuuri- ja ympäristötyöryhmät
- Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmät
- Kuntajohtajat
- Kansanedustajat
- Nuorisovaltuusto sekä vanhusneuvosto
- Liikennejärjestelmätyöryhmät
- (Maakuntakaavatoimikunta)
- Satakunnan järjestöyhteistyöryhmä (JYTRY)
- Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) ja Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö (MYRS)
- Satakuntaliiton viestintä- ja brändityöryhmät
- Satakuntavaltuuskunta

Suunnitelman kirjoitustyössä tavoitteena on hajautettu kirjoitusvastuu Satakuntaliitossa työskentelevien asiantuntijoiden kesken. Lisäksi tarvittaessa kirjoitustyössä voidaan käyttää ulkopuolisia asiantuntijatahoja.

4. Maakuntasuunnitelman valmisteluprosessi

Liite MH 21.10.2019 Satakunnan maakuntaohjelma 2050:n valmistelu –
Osallisuus- ja arviointisuunnitelmaluonnos 16.10.2019

Maakuntasuunnitelmatyön pohjana käytetään Satakunnan tilannekuvaa ja osaamisprofiilia. Tilannekuva pitää sisällään määrällisen tilannekuvan, sitä täydentävän ja syventävän analyysin eli laadullisen tilannekuvan sekä lopputuotteena yhteisen tulkintaprosessin kautta syntyvän kuvan aluekehityksestä. Osaamisprofiili puolestaan käsittää kuvauksen Satakunnan erityisestä osaamisesta, alueen vahvuuksista sekä kehittämispotentiaalista.

Maakuntasuunnitelman suunnittelutyötä tehdään paitsi nykytilan analyysin, myös ilmiö- ja skenaariopohjaisten tarkastelujen kautta. *Ilmiö- ja skenaariopohjaisten tarkastelujen* tavoitteena on huomioida Satakuntaan vaikuttavat erilaiset kehityshaasteet ja toimintaympäristön muutosmahdollisuudet.

Monet yhteiskunnalliset ilmiöt (esim. digitalisaatio, teknologinen kehitys, syrjäytyminen, ilmastonmuutos sekä luonnon monimuotoisuuden väheneminen) ovat monimutkaisia ja keskinäisriippuvaisia, jolloin ilmiöitä sekä niihin liittyviä kehityshaasteita ja -mahdollisuuksia tulee tarkastella valmistelutyössä laaja-alaisesti ja poikkihallinnollisesti.

Skenaariotyössä Satakunnan alueen toimijat ja kehittäjätahot tutustuvat jo olemassa oleviin, esim. kansallisiin skenaarioihin, soveltavat niitä alueelliseen toimintaympäristöönsä sekä luovat tarvittaessa yhdessä uusia skenaarioita. Skenaariotyössä ei pyritä todennäköisimmän tulevaisuusvaihtoehdon ennustamiseen, vaan toteutuva skenaario on useimmiten yhdistelmä eri skenaarioista. Keskeistä on parantaa muutosprosessin osallistujien kykyä ymmärtää ajankohtaisia ilmiöitä sekä niiden vaihtoehtoisia kehityskulkuja. Laadittujen skenaarioiden pohjalta voidaan kuitenkin tehdä varautumissuunnitelmia eri tilanteiden varalle sekä löytää niitä välttämättömiä toimenpiteitä, joita joka tapauksessa Satakunnassa tulisi tehdä.

Nykytilan analyysin, ilmiötarkastelun, vaihtoehtoisten skenaarioiden sekä varautumissuunnitelmien kautta valitaan maakuntasuunnitelman strategiset teemat sekä kehittämislinjaukset, jotka joka tapauksessa Satakunnassa tulisi tehdä, riippumatta siitä, mikä/mitkä skenaario(t) lähtevät toteutumaan.

Valittavilla kehittämislinjauksilla haetaan maakuntaan myönteisiä pitkän aikavälin kehitysvaikutuksia. Kehittämislinjaukset määritetään lopullisesti vasta tehtävien analyysien jälkeen suunnitteluprosessin aikana.

Kehittämislinjaukset voivat kohdistua esimerkiksi seuraaviin asioihin:

- Yhdyskunta- ja aluerakenne sekä saavutettavuus
- Elinkeinot, työllisyys ja osaaminen
- Uudet teknologiat ja digitalisaation hyödyntäminen
- Aluetalouden muutokset
- Asukkaisen hyvinvointi ja terveyden edistäminen
- Maakunnan vetovoimaisuus
- Kestävän kehityksen elinympäristö sekä ilmastonmuutokseen vastaaminen

Menetelmällisesti maakuntasuunnitelman laadinnassa ja vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään mm. tilastoaineistoja ja -analyyskejä, trendianalyyskejä, paikkatietoaineistoja ja -analyyskejä, ilmiöpohjaista tarkastelua, skenaario- ja työpajatyöskentelyä, asiantuntijatyötä sekä kyselyjä ja haastatteluja.

Maakuntasuunnitelmatyön laadintaprosessi voidaan jakaa käynnistys-, esisuunnittelu-, suunnittelu- ja hyväksymisvaiheeseen. Eri vaiheita on tarkemmin kuvattu taulukossa 1.

Taulukko 1: Satakunnan maakuntasuunnitelman 2050 valmisteluprosessin vaiheet.

Toimenpide	Aikataulu	Vaikutukset
1. Käynnistysvaihe		
Satakuntaliiton sisäinen evästyskeskustelu	8.5.2019	Alustava ohjeistus valmistelulle
Maakuntahallituksen käynnistyspäätös	3.6.2019	Poliittinen hyväksyntä prosessin käynnistykselle
Projektiryhmän kokoonpanon määrittäminen	kesäkuu 2019	Satakuntaliiton sisäinen valmistelukumppanuus ja tietoisuus prosessista vahvistuvat
2. Esisuunnitteluvaihe		
Maakuntasuunnitelman valmistelun käynnistäminen ja prosessin tarkempi suunnittelu	Elo-syyskuu 2019	Maakuntasuunnitelman suunnitteluvaiheet tunnistetaan ja määritetään
Osallisuus- ja arviointisuunnitelma-luonnoksen (OAS) laatiminen	Elo-lokakuu 2019	Suunnitelmatyöhön liittyvät vaikuttamis- ja arviointimahdollisuudet tuodaan esille
OAS:n viranomaiskeskustelu	Syys-lokakuu 2019	Sidosryhmien (ELY-keskus) huomiointi sekä kommentointimahdollisuus suunnitelmasta
Satakuntaliiton TKI-ryhmien ym. kumppanuusryhmien kommentointi valmisteluprosessista	Syys-joulukuu 2019	TKI- sekä muilla sidosryhmillä on mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa
Evästystyöpajojen järjestäminen (MH, MYR)	Lokakuu 2019	Keskeisten poliittisilla tahoilla sekä sidosryhmillä on mahdollisuus kommentoida OAS-suunnitelmaa.
Maakuntasuunnitelmatoimikunnan perustaminen	Loka-marraskuu 2019	Maakuntasuunnitelmatyön poliittinen tuki vahvistuu.
Verkkosivujen ja palautejärjestelmän luominen	10-11/2019	Suunnittelutyöstä tiedottaminen sekä asukkaiden ja sidosryhmien kommentointimahdollisuudet vahvistuvat
OAS:n esittely maakuntavaltuustolle sekä maakuntavaltuuston kommentointi	12/2019	Maakuntavaltuuston huomiointi ja kommentointimahdollisuus
3. Suunnittelun toteutusvaihe		
Tilannekuvatyö	Aloitus: 9-10/2019, Valmis: 1/2020	Maakuntasuunnitelman pohjana oleva tilannetieto vahvistuu
Tulevaisuus- ja skenaariotarkastelun kilpailutus	Kilpailutus 10/2019 Toteutus: 4/2020	Suunnittelutyöhön valitaan mukaan tulevaisuustyön asiantuntija.

Merialuesuunnittelun skenaarioiden huomiointi tilannekuvatyössä	11/2019-03/2020	Maakuntasuunnitelman pohjana oleva tilannetieto vahvistuu.
Ulkopuolisten tulevaisuuskatsausten Tutu, Sitra, VN kanslia, ministeriöt) ja skenaarioiden (mm. Keski-Suomi, Uusimaa) läpikäynti	12/2019-2/2020	Maakuntasuunnitelman pohjana oleva ennakointiraportteihin sekä tulevaisuuskuviin nojautuva tietämys vahvistuu
Tulevaisuus-/skenaariotarkastelun toteutus työpajoissa	1-5/2020	Suunnittelun pohjaksi saadaan laadittua vaihtoehtoisia skenaarioita kumppanuuspohjaisesti yhdessä sidosryhmien kanssa
Satakuntalaisten yritysjohtajien ja muiden vaikuttajien haastattelut. Otos 30-35 haastattelua	1-3/2020	Saadaan tietoon satakuntalaisten vaikuttajien näkemyksiä tulevaisuudesta
Satakuntalaisten nuorten haastattelut. Otos 40-50 nuorta	1-3/2020	Saadaan tietoon satakuntalaisten nuorten näkemyksiä tulevaisuudesta
Suunnitelman aukikirjoitus: skenaarioiden/tulevaisuuskuviin, varautumissuunnitelmien, kehittämislinjausten sekä väliraportin muun sisällön rakentaminen	2-5/2020	Saadaan kuvauksia Satakunnan toimintaympäristön mahdollisista ja vaihtoehtoisista tulevaisuuksista vuoteen 2050. (Tulevaisuudessa todentuvat tapahtumakulut ovat usein yhdistelmiä eri skenaarioista).
Seuduittain toteutettu kuntien suunnittelu- ja kommenttikierros	2-4/2020	Huomioidaan seutukuntien ja kuntien näkemykset ja toiveet eri tulevaisuusvaihtoehdoista
Asukkaille suunnatun verkkokyselyn toteuttaminen yhteistyössä Turun yliopiston ja Åbo Akademin PALO-hankkeen kanssa	2-3/2020	Maakunnan asukkaat pystyvät osallistumaan suunnitelman laadintaan. Kyselyn lähettäminen 5000-8000 asukkaalle
PALO-hankkeen asukasraadin toteuttaminen	4/2020	Maakunnan asukkaista koottu otos saadaan osallistumaan suunnitelman laadintaan
Maakuntasuunnitelman 2050 väliraportti	5/2020	Saadaan maakuntasuunnitelman 1. väliraportti yleisön ja päättäjien tietoisuuteen sekä kommentoitavaksi.
Maakuntahallituksen, MYR:n ja MASU-toimikunnan 1. käsittelyt	6/2020	Saadaan poliittisten päättäjien ja keskeisten sidosryhmien näkemykset maakuntasuunnitelmaluonnokseen (väliraporttiin).
Maakuntaohjelma 2022 valmisteluprosessin käynnistäminen ja kytkeminen maakuntasuunnitelmatyöhön	6/2020	Maakuntasuunnitelman vaikuttavuus laajenee uuden maakuntaohjelman laatimisen yhteydessä
Sidosryhmien ja seutukuntien kirjalliset lausuntojen pyytäminen väliraportista	6/2020	Saadaan keskeisten sidosryhmien ja seutukuntien kirjalliset lausunnot maakuntasuunnitelmaluonnokseen. Sidosryhmien osallisuus vahvistuu.

Suunnitelman kytkeminen Satakunnan maakuntakaavan 2050 käynnistämisen valmisteluun	8-9/2020	Maakuntasuunnitelman vaikuttavuus laajenee uuden maakuntakaavan laatimisen yhteydessä
Täydennetty 2. väliraportti valmis	8-9/2020	Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet vahvistuvat maakuntasuunnitelmaluonnoksesta pyydettyjen lausuntojen avulla.
MH:n ja MYR:n strategiaseminaari	9/2020	Saadaan poliittisten päättäjien ja keskeisten sidosryhmien näkemykset täydennettyyn maakuntasuunnitelmaluonnokseen.
4. Hyväksymisvaihe		
Maakuntasuunnitelma 2050 käsittely:		
<i>Maakuntahallitus</i>	10-11/2020	Saadaan poliittisten päättäjien virallinen päätös valmiiseen maakuntasuunnitelmaluonnokseen
<i>Maakunnan yhteistyöryhmä</i>	10-11/2020	Saadaan keskeisten sidosryhmien päätös valmiiseen maakuntasuunnitelmaluonnokseen
Maakuntasuunnitelmaluonnos nähtäväksi	11/2020	Maakuntasuunnitelmaluonnos saadaan nähtäväksi ja kommentoitavaksi
Maakuntasuunnitelmasta tiedottaminen: <i>Tulevaisuusfoorumi</i>	12/2020	Maakuntasuunnitelmasta tiedottaminen sidosryhmille ja yleisölle
Maakuntasuunnitelman käsittely: <i>Maakuntavaltuusto</i>	5/2021	Valmiin maakuntasuunnitelman virallinen päätöskäsittely
Maakuntasuunnitelmateemojen huomiointi maakuntaohjelmatyön 2022 ja Satakunnan maakuntakaavan 2050 tavoitteiden määrittelyn yhteydessä	5-6/2020	Maakuntasuunnitelman vaikuttavuus laajenee maakuntaohjelmatyön sekä uuden maakuntaohjelman 2022 ja maakuntakaavan valmistelun 2050 yhteydessä

5. Laadintaprosessin osallisuus, arviointi ja viestintä

Osallisuus. Maakuntasuunnitelmatyön osallisuus- ja arviointisuunnitelman (**OAS**) tavoitteena on antaa tietoa kaikille maakuntasuunnitelman laadinnasta kiinnostuneille tahoille. Osallisia ovat viranomaisten lisäksi kuntien, kehittämistoimijoiden ja järjestöjen edustajat sekä yksittäiset maakunnan asukkaat. OAS:n kautta saa tietoa työn vaiheista, aikataulusta sekä vaikutusmahdollisuuksista. Osallisuus- ja arviointisuunnitelma voi muokkaantua suunnitteluprosessin aikana. OAS:n kautta saa tietoa työn vaiheista, aikataulusta sekä vaikutusmahdollisuuksista.

Maakuntasuunnitelman laadintaa koskeva viestintä on tärkeä osa osallisuutta. Maakuntasuunnitelman laadinnasta julkaistaan mediatiedotteita. Valmisteluun liittyvä aineisto tulee olemaan nähtävillä myös

Satakuntaliiton verkkosivuilla www.satakuntaliitto.fi. Lisäksi maakuntasuunnitelmasta tullaan tiedottamaan sosiaalisen median, Satakuntaliiton Facebook-sivujen sekä yhteisöpalvelu Twitterin kautta.

Maakuntasuunnitelman eri versioista sekä valmisteluprosessin osallisuus- ja arviointisuunnitelmasta voi myös antaa palautetta ja kommentteja Satakuntaliiton verkkosivujen kautta. Kommentointimahdollisuus on jatkuva.

Maakuntasuunnitelman laadinnassa ja arvioinnissa tavoitteena on avoin ja vuorovaikutteinen prosessi. Maakuntasuunnitelmatyöhön Satakuntaliiton toimesta päätetty soveltaa ympäristövaikutusten arvioinnin elementtejä, koska viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia koskevassa laissa (200/2005) on pykälä (3§) koskien yleistä velvollisuutta selvittää ympäristövaikutukset. Maakuntasuunnitelman tarve ympäristövaikutusten arviointiin tulee tätä kautta. Arviointi sisällytetään valmisteluprosessiin ja suoraan valmisteluryhmiin, jolloin saadaan kattavasti ja joustavasti esiin merkittävimmät vaikutukset.

SOVA-lain 2 §:ssä on todettu asiat, joita ympäristövaikutusten arvioinnissa arvioidaan. Maakuntasuunnitelman laadinnassa voidaan soveltaa aiemmin Satakunnan maakuntaohjelmapiirissä noudatettua menettelyä, jossa arviointia on laajennettu kestävän kehityksen ulottuvuuksiin ja nämä SOVA-laissa mainitut vaikutukset on sisällytetty taloudellisiin, sosiaalisiin ja ekologisiin ja kulttuurisiin vaikutuksiin. Lisäksi prosessin kuluessa nostetaan esille maaseutuvaikutukset ja niinpä ne raportoitii ko. asiakirjassa.

Eri teemojen keskeisiä vaikutuksia nostetaan esiin kunkin kehittämisteeman yhteydessä. Keskeisiä vaikutuksia poimitaan esiin laadittavasta arviointitaulukosta. Maakuntasuunnitelman arviointia ei siten pääsääntöisesti eriytetä muusta suunnitelman valmistelusta, vaan sitä tehdään samanaikaisesti painopisteiden ja toimenpide-ehdotusten laadinnan kanssa joko mm. työpajoissa tai nettikyselyjen yhteydessä.

Tavoitteena on kasvattaa toimijoiden yhteistä näkemystä kehittämisen suunnasta sekä valittavien painopisteiden ja toimenpiteiden mahdollista vaikutuksista. Arvioinnin on tuotettava tietoa koko maakuntasuunnitelman yhteisvaikutuksista ja se on kohdistettava sellaisiin suunnitelman osiin, joihin liittyy merkittäviä vaikutuksia, näkemyseroja tai epävarmuustekijöitä.

Maakunnan yhteistyöryhmä MYR toimii vaikutusten arviointiryhmänä, sillä siihen kuuluvat sekä Satakunnan että Varsinais-Suomen ELY-keskukset. Maakuntasuunnitelman laadinnan ensivaiheessa järjestetään arviointiprosessin arviointikeskustelu yhdessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen sekä Satakunnan ELY-keskuksen kanssa. Vaikutusten arvioinnista järjestetään lisäksi suunnittelun osallistumis- ja arviointivaiheessa Varsinais-Suomen ELY:n, Satakunnan ELY:n ja Satakuntaliiton välisiä keskusteluja. Maakuntasuunnitelmatyöhön liittyen Satakuntaliiton aluekehityksen toimiala vastaa myös tarvittaessa *muiden valtion alueviranomaisten* kanssa käytävien arviointikeskusteluiden organisoinnista.

Arvioitavien teemojen sisältö voi muuttua valmistelutyön edetessä. Arvioinnin osalta huomioidaan kestävän kehityksen elementit. Arvioinnissa huomioidaan 1) taloudelliset, 2) sosiaaliset ja kulttuuriset sekä 3) ekologiset vaikutukset. Työssä tarkastellaan maakuntasuunnitelman painopisteiden sekä toimenpide-ehdotusten vaikutuksia siihen, että niitä ei toteutettaisi lainkaan (nk. nolla-vaihtoehtotarkastelu)